

CUM A FOST

La casa părintească pe Str. Arhivelor nr. 3 ... aveam beci, grădină, mulți pomi, butuc de vie de 150 ani. Cireși, caiși, piersici, corcoduși, masa în curte, flori în toate sezoanele. În anii '50 s-au făcut săpături arheologice în curtea noastră.

Și într-o zi se instalează mașini, macarale, era ziua de Sf. Gheorghe, 23 aprilie 1984. Tata și-a sărutat toți copacii din curte... În acea zi am stat cu el în fața Arhivelor. Am văzut cum dărâmă casa. Am simțit cum ceva se rupe în noi, cineva din familie a murit. Au ridicat acoperișul, apoi ferestrele ș.a.m.d. Tata a paralizat. 5 ani a stat la pat și l-am îngrijit. Alții s-au sinucis. Am trăit pe pielea noastră acest moment tragic.

Letiția Sfat, profesoară de istorie

Casele aveau apă curentă, dar și cișmele în curte. Flori foarte foarte multe, dalii, gherghine, trandafiri... Baraschi avea sculpturi în curte... Era atâta verdeață...

Sanda Udriou, profesoară

Aici era o pantă, se oprea la Operetă. Acum e altă pantă, creată de ei. Era un cartier unic, case cu grădini... a fost o dispoziție diabolică să-l distrugă. Clădirea din Lăzureanu 11 a luat premiu de arhitectură în Italia, în 1934... Pe strada noastră au murit cel puțin 6 persoane, au făcut infarct la aflarea veștii. Au fost oameni care au murit când au început să dărâme, n-au vrut să plece. Dar ai mei au stat o perioadă de 6 luni ca la înmormântare... Tata și-a luat familia (familie cu 11 copii), a mers la Sfatul Popular, a cerut plecarea în America. A considerat că așa e voia lui Dumnezeu.

Emanuel Tânjală, fotograf, a copilărit pe str. Lăzureanu
Din *Memorialul Bucureștilor* – Lucia Hossu-Longin

pentru Casa Poporului casa nimănui ~ cea mai mare ~ cea mai scumpă ~ cea mai grea

BOCETE SUMERIENE

Vai, orașul meu, mielul tău a fost smuls de la tine, oaia cea fără de vină... Iedul tău a fost smuls de la tine, căprița cea fără de vină. Vai, orașul meu, rosturile tale ți-au fost smulse de la tine, puterile tale au fost înstrăinate. Cât timp îți vei plânge bocetul?

Ca pasărea cerului mi-am zbatut aripa înălțându-mă deasupra cetății... „Nu-mi distruge orașul”, am implorat... „Nu distruge oamenii cetății”, am implorat.

Casa mi-a fost făcută una cu pământul, orașul mi-a fost distrus, în locul lui au construit un oraș ciudat... Pe locul casei mele au ridicat o ciudată casă.

Din locul meu am fost surghiunit. M-am așezat, dar sunt ca străin.

Orașul mi-a fost culcat la pământ, eu cum să mai exist? Ți-au năruit casa, ce inimă poți să mai ai? Casa ta s-a preschimbât în lacrimi, dar inima?... Orașul tău s-a făcut un oraș ciudat, tu cum să mai exiști? N-ai cum fi pasărea orașului tău, când orașul a ajuns grămezi de ruine. Nu poți trăi aici în casa ta bună, dată în puterea târnăcopului.

Ciudate sunt lacrimile tale acum. Țara ta nu mai plânge.

Casa ți-a fost pustiiță, dar inima ta?

Vântul mătură altarul, cum vei mai trăi de acum?

1100 încăperi ~ un milion m³ de nuc, stejar, cireș, ulm, sicomor ~ sute de tone otel și bronz

UN SFÂRȘIT ÎN MARMURĂ

Prin 1986, timp de 18 luni, am proiectat detalii de finisaj pentru Casa Poporului. Eram cam 300 de arhitecți detașați în sediul Electrolux, pe Calea Victoriei. Condițiile erau grele. Iarna am avut și 2°C în birou, proiectam cu mănuși și căciulă.

... mă plimbam cu aparatul de fotografiat pe străzile întortocheate din Uranus. Chiar casele mai simple erau pline de farmec și de verdeață, aveau personalitate. Unele aveau rezolvări originale și partiuri ambițioase, erau concepute de arhitecți renumiți, imediat după Războiul de Independență. Aveau structuri din fontă, materiale excepționale de finisaj: luminatoare cu vitralii lucrate manual, oglinzi șlefuite de zeci de metri pătrați, picturi a fresco, plăcaje sau scări din marmură italiană, socluri din granit negru, stucaturi pictate, șeminee din porțelan Meissen, tâmplării sculptate din lemn exotic. Scara monumentală de la Spitalul Brâncovenesc, făcută de trei generații de meșteri italieni, după unii autori, era cea mai frumoasă din lume. Aceasta a fost demolată în mod stupid. Putea fi păstrată... Locuințe splendide ale anilor 1870-1900 au fost demolate. Au dispărut... Arhivele Statului, o parte a Mănăstirii Antim. Alte biserici au fost mutate pe amplasamente dosnice... Domnița Bălașa, ctitorită de fiica Voievodului Brâncoveanu, este printre bisericile „norocoase”, care au supraviețuit, mutată pe roți, în spatele blocurilor... Schitul Maicilor, cu incinta în amfiteatru și chilii, ciuntită, mutat pe roți, pierdut printre blocuri. Mănăstirea Mihai Vodă, zidită de Mihai Viteazul în 1594, a adăpostit timp de 100 de ani Arhivele Statului. În aprilie 1985, incinta a fost demolată la ordinul lui Ceaușescu. Doar turnul clopotniței și biserica au fost translatate sute de metri, în ianuarie 1986, ca să nu reducă vizibilitatea Casei lui.

pulbere-ntinsă ca pânza peste oraș ~ pulbere amestecată cu sânge de zid sfărtecat

Ceaușescu a impus transformările pentru gloria lui, împotriva orașului și a locuitorilor. O cicatrice de 7 km, de la Piața Puișor la Piața Vergului, a brăzdat orașul de la vest la est. A apărut fractura între sudul sărac, cenușiu și nordul mai prosper și mai verde al orașului. Între ecranul de operetă al marelui bulevard și restul orașului au rămas zone necontrolate, un fel de curți de gunoi, pe kilometri...

De obicei, distrugerile se făceau noaptea, pe ascuns. De la multe nu s-au păstrat imagini. Fotografierea era considerată un delict. Demolările s-au efectuat înainte să existe un proiect, uneori după semne făcute cu mâna de Ceaușescu din goana mașinii. 57.000 de familii au fost dezrădăcinate. Orașul s-a umplut de câinii fugăriți din curțile caselor demolate în grabă. Rămași ai nimănu, tolerați și hrăniți de orașeni, au devenit o plagă a orașului.

Ca să cuprindă o parte din guvern, mai multe ministere și câteva niveluri pentru familia Ceaușescu exclusiv, Casa trebuia să fie MARE! Iar pofta vine mâncând. Pe măsură ce se construia, pretențiile „Beneficiarului” creșteau. Mai lungă, mai lată, mai înaltă, încă un etaj și încă unul...

Nenumărate spații construite în Casa Poporului nu au funcțiuni precise... Există diferențe de nivel de 1,7 m pe același etaj, între puncte opuse... Calitatea unor finisaje este în zona rebutului... Au fost ședințe ale Senatului, sub cupola Sălii România, când senatorii au fost nevoiți să deschidă umbrelele.

Nu se țineau socotelile exacte ale cheltuielilor făcute... Trusturile de construcții din țară, obligate să trimită mii de oameni aici, jonglau cu bani negri, materiale, manoperă și utilaje. Fără această muncă „patriotică” și necuantificabilă, costul ar fi fost probabil triplu.

buldozere zloată zăpadă ~ lunetiști ~ parfum de regina nopții în moloș ~ nu zâmbește nimeni
